

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет**

***Сутність та перспективи
впровадження
електронної демократії в Україні***

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Вінниця, 15 листопада 2016 р.)**

**Вінниця
ВНТУ
2017**

«Е–ГРОМАДЯНИ», ЯК НОВІТНЯ СКЛАДОВА ДЕМОКРАТІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Запропоновано одну із складових демократії, що полягає у формуванні «е–громадян», шляхи залучення їх до політичної діяльності та важливість почути кожного.

Ключові слова: е–демократія, канали комунікації, «е–громадяни», Інтернет.

Abstract

A one component of democracy is the formation of «e–citizens» by involving them in political activities and the importance of each hearing.

Keywords: e–democracy, channels of communication, «e–citizens», Internet.

Безпосередній зв'язок влади з громадою покращує процеси вироблення політики та законотворення завдяки використанню колективного суспільного досвіду, знань і вмінь. І покращення буде лише тоді, коли політики будуть не лише ділитись своїми ідеями, а і використовувати і узагальнювати почуте. Ефективність е–демократії залежить насамперед не від технологічного чи інфраструктурного чинників. Головною умовою результативності є участь громадян, їх бажання взяти участь в управлінні для вирішення місцевих, регіонарних та загальнонаціональних проблем. Ось чому постає питання в тому, щоб сказанного було достатньо і сказаного, в першу чергу, від багатьох.

Відповідно до «Концепції розвитку електронного урядування в Україні», е–демократія – це «форма організації суспільства, за якої громадяни та бізнес залучаються до процесу державного управління та державотворення, а також до місцевого самоуправління за допомогою інформаційних і комунікаційних технологій». З цього випливає, що потрібно «залучити» людей з різних верств населення, з різних вікових груп, різного роду занять.

Піппа Норіс (англо–американський політолог, професор порівняльної політології) пояснює, що оптимістичні прогнози про виникнення нової ери безпосередньої демократії, посиленої інформаційно–комунікаційними технологіями «попри свою привабливість...є неможливими на практиці, як тільки ми розуміємо, хто залучається до е–політики». Тому нові інформаційні технології можуть посилити активність тих, хто вже активний, оминаючи малозацікавлених чи байдужих, тим самим поглиблюючи соціальне розмежування. Схожі думки висловлює і Рег Алкок: «нові ІКТ слугуватимуть лише посиленню чинних демократичних інститутів, але не змінять в разючий спосіб організацію процесу прийняття нормативних рішень в інституціях державного сектору» [1].

З кібер–просторі може відбуватись по–справжньому глобальна дискусія. Ті, хто роками страждав від примусового мовчання, повинні бути запрошені до глобального діалогу як рівні; ті, хто вирости самовпевненими і зосередженими на собі, повинні навчитися слухати інших. Громадяни з обмеженими можливостями, літні люди, ті, хто почувається невпевнено, маючи справу з інформаційними технологіями, повинні заявити про себе в он–лайнному режимі.

На мою думку, потрібно забезпечити, щоб перешкодою до створення великої кількості «електронних громадян» не стали: доступ до Інтернету (відсутність доступу у більше 50% громадян), відсутність інформації та знань про суть та можливості «е–демократії» (майже у 80% користувачів Інтернет), брак використання урядом взаємодії на основі соціальних мереж (віддають перевагу 76% користувачів Інтернет), [2] обмеження можливостей щодо участі у осіб похилого віку, сільських мешканців, громадян із низьким рівнем освіти.

Тому що так втрачається голос у вирішенні значимого фінансового питання доктора наук, який написав десяток монографій з цього питання; втрачається голос великого бізнесмена, котрий вклав великі кошти в проект, що безпосередньо залежить від прийнятого рішення; так втрачається голос фермера, який безпосередньо зацікавлений в політиці сільського господарства; голоси пенсіонерів,

які мають неоціненний життєвий досвід, якого точно немає у, наприклад, студентів. Запровадження е-декларації вимагає, як уже згадувалось, безпосередніх учасників, зацікавлених у змінах [3].

Висновок

Немає сенсу використовувати новітні канали комунікації для того, щоб почути голоси тих, хто традиційно бере участь у процесі консультацій. Головна мета е-демократії – це створення можливостей бути почутим для тих, хто зазвичай не бере участі у процесах вироблення політики. Повномаштабна демократія означає запрошення до участі суспільства в цілому, а не лише її окремих маленьких островків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Електронна демократія: навч. посіб. / Н. В. Грицяк, С. Г. Соловійов ; за аг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. – К. : НАДУ, 2015 – 66 с.

2. Панцир С. Е-демократія в Україні: рекомендації щодо впровадження політики та забезпечення її результативності / Панцир С., Когут А. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28784.pdf>

3. Корнієнко В.О. Правові основи громадянського суспільства сучасної України (інституційний аспект) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / В. О. Корнієнко; кер. роботи Ю. М. Оборотов; Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». – Одеса, 2007. – 19 с.

Кошовий Вадим В'ячеславович — студент групи ІІм-13б, факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: koshovuyvadik@meta.ua

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** — кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Koshovyi Vadym V. — student group ІІм-13b, Faculty of Engineering and Transport, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: koshovuyvadik@meta.ua

Supervisor: **Valery Kornienko** — Ph.D., Doctor of Political Sciences, professor, head of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Science, the city of Vinnitsa.